

# Epitelyal Over (Yumurtalık) Kanseri

Hasta Bilgilendirme Serileri – Bilmeniz ve Sormanız Gerekenler.

## Epitelyal Over Kanseri Nedir?

Over kanseri, yumurtalıklarda başlayan bir kanser türüdür. Birkaç farklı türü vardır. En yaygın türü, yumurtalığın yüzeyinden gelişen epitelyal over kanseridir. Bu kanser türü, genç kadınlarda nadir görülür ve genellikle menopoz sonrası kadınlarda tespit edilir.

Epitelyal over kanserinin en sık görülen dört türü şunlardır:

- **Seröz karsinom:** Epitelyal over kanseri olan 10 kadından 8'inde görülen en yaygın kanser türüdür. Yüksek dereceli veya düşük dereceli tümör olabilir; düşük dereceli tümörler seröz karsinomların sadece %10'unda görülür. Genç kadınlarda daha sık rastlanır ve tedavi edilebilirlik olasılığı daha yüksektir, yayılma olasılığı ise daha düşüktür.
- **Müsinöz karsinom:** Epitelyal over kanseri olan kadınların yaklaşık 10'da 1'inde görülen bu kanser türü, erken evrede tespit edilirse iyileşme ve hayatta kalma olasılığı yüksektir.
- **Endometrioid karsinom:** Epitelyal over kanseri olan kadınların yaklaşık 10'da 1'inde görülen bu kanser türü genellikle daha az tehlikelidir ve erken evrede tanı konur.
- **Clear-cell (Berrak hücreli) karsinom:** Epitelyal over kanseri olan her 20 kadından 1'inde görülen bu kanser türü, bulunduğunuz evreye bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. Erken tanı konursa hastalığın seyri iyidir.

## Belirtileri Nelerdir?

Over kanseri belirtileri arasında karın şişliği veya dolgunluğu, bağırsak alışkanlıklarında veya mesane fonksiyonlarında değişiklikler, vajinadan anormal kanama ve iştah kaybı yer alır. Over kanseri belirtileri, hastalık yumurtalıktan dışarı yayılmadan nadiren gelişir.

## Epitelyal Over Kanseri Neye Sebep Olur?

Epitelyal over kanserine neyin tam olarak sebep olduğu bilinmemekle birlikte, aşağıda belirtilen bazı durumlarda daha sık görülmektedir:

- **Yaş:** Over kanseri tanısı konan kadınların üçte ikisi 55 yaş veya üzerindedir.
- **Aile öyküsü:** Annesi, kızı veya kız kardeşi (birinci derece akrabalar) over kanseri öyküsü olan kadınlar, over kanseri riski açısından daha yüksek bir risk taşır. Bu risk, aynı zamanda, anneanneleri veya halaları gibi yakın akrabalarında over kanseri öyküsü

# Epitelyal Over (Yumurtalık) Kanseri

Hasta Bilgilendirme Serileri – Bilmeniz ve Sormanız Gerekenler.

bulunan kadınlarda daha da artmaktadır. Birinci derece akrabalarından (anne, kız kardeş veya kız) birden fazla kişide over kanseri öyküsü bulunan kadınlar için bu risk daha da yüksektir.

- **Genetik değişiklikler:** Over kanseri gelişen bazı kadınlarda, genetik materyallerinde (DNA'larında) **meme kanseri geni 1 (BRCA1)** veya **meme kanseri geni 2 (BRCA2)** olarak bilinen değişiklikler bulunmaktadır. BRCA1 değişikliği olan kadınların, yaşamları boyunca over kanseri geliştirme olasılığı yaklaşık %50'dir. BRCA2 mutasyonu olan kadınların ise yaşamları boyunca over kanseri geliştirme olasılığı %20'dir. Ancak, over kanseri tanısı konan kadınların büyük bir kısmında bu değişiklikler bulunmamaktadır. Over kanseri riskini artıran başka bir genetik değişiklik ise **Lynch sendromu** olarak bilinir. Bu genetik sorunu taşıyan kadınların, over kanseri geliştirme olasılıkları daha yüksektir. Ayrıca, diğer jinekolojik organ kanserleri ve mide, bağırsak gibi pek çok başka organ kanseri riskleri de yüksektir.
- **Meme kanseri, bağırsak kanseri ve rahim kanseri:** Meme kanseri, bağırsak kanseri veya rahmin içi kanseri (endometrium kanseri) tanısı konan kadınlar, over kanseri geliştirme riski açısından daha yüksektir.

## Epitelyal Over Kanseri Önlenebilir Mi?

Over kanserinin tamamen önlenmesi mümkün olmasa da aşağıdaki durumlarda daha az sıklıkla görülmektedir:

- **En az bir çocuk doğurmuş olmak:** En az bir çocuk doğurmuş olan kadınlar, özellikle 30 yaşından önce doğum yapmış olanlar, bu tür kanseri geliştirme açısından daha az riske sahiptir. Kadın ne kadar fazla çocuk doğurursa, over kanseri riski o kadar düşük olur. Emziren kadınlarda bu riski daha da azaltır.
- **Doğum kontrol hapı kullanımı:** Doğum kontrol hapı kullanmış olan kadınların, over kanseri geliştirme riski daha düşüktür. Doğum kontrol hapı kullandıkça bu risk daha da azalır. Hap kullanmayı bıraktıktan sonra da bu düşük risk devam eder. Östrojen içeren diğer doğum kontrol yöntemleri (örneğin doğum kontrol bantları) de over kanseri riskiyle ilişkilidir, ancak bu konu daha az araştırılmıştır.

# Epitelyal Over (Yumurtalık) Kanseri

Hasta Bilgilendirme Serileri – Bilmeniz ve Sormanız Gerekenler.

- **Jinekolojik cerrahi:** Fallop tüplerinin bağlanması, kalıcı doğum kontrolü amacıyla tüplerin alınması veya rahmin alınması (yumurtalıklar alınmadan) over kanseri gelişme riskini azaltır.

## Over Kanseri İçin Tarama Testi Var Mı?

Tarama testi, hastalık belirtileri yokken bir hastalığı erken tespit etmek amacıyla yapılan bir testtir. Şu anda, over kanserinin erken evrede tespiti veya ölüm riskini azaltmada etkili olduğu kanıtlanmış bir tarama yöntemi bulunmamaktadır.

## Nasıl Tanı Konur?

Erken evre over kanseri, belirgin belirtiler göstermediği için çoğu kadın kanser yayılmadan tanı alamaz. İlk olarak fiziksel muayene ve ultrason (karın üzerine ya da vajinal olarak) yapılır. Ultrason, yumurtalıkların etrafındaki alanı tanımlamak için doğru bir yöntemdir. Ayrıca, kanserli kadınlarda genellikle artan tümör belirteçlerini (CA 125, HE4 gibi) ölçmek için bir kan testi yapılabilir. Ayrıca, hastalığın yayılımını değerlendirmek için karın ve pelvis bölgesine yönelik bir bilgisayarlı tomografi (BT) taraması önerilebilir.

## Tedavi Seçenekleri Nelerdir?

### Cerrahi

Çoğu kadın cerrahi müdahale gerektirir. Cerrahinin türü, kanserin evresine bağlıdır. Cerrahi genellikle her iki yumurtalığın ve fallop tüplerinin (salpingo-ooforektomi), rahim ve serviksin (total histerektomi) ve karın bölgesindeki yağ dokusu katmanının (omentum) alınmasını içerir. Ayrıca karın ve pelvis bölgesinden doku örnekleri ve bazı lenf düğümleri alınabilir. Bu, kanserin yayılma durumunu doğru bir şekilde belirlemeye ve ek tedavi gerekip gerekmediğine karar vermeye yardımcı olur. Eğer kanser pelvis veya karına yayılmışsa, cerrah tüm görünür tümör dokularını almalıdır, çünkü bu durum sağkalım şansını önemli ölçüde artırır.

### Kemoterapi

Over kanseri genellikle kemoterapiye çok duyarlıdır. Genellikle cerrahi müdahale sonrasında uygulanır. Bazen cerrahi öncesinde, kanserin boyutunu küçültmek ve tümörün tamamını cerrahi sırasında çıkarmayı kolaylaştırmak amacıyla da kemoterapi verilebilir. Bu, neoadjuvan kemoterapi olarak bilinir. Farklı kanser ilaçları ve tedavi planları mevcuttur. İlaç seçimi ve

# Epitelyal Over (Yumurtalık) Kanseri

*Hasta Bilgilendirme Serileri – Bilmeniz ve Sormanız Gerekenler.*

tedavi planı, kanserin yayılımına, şiddetine ve hastanın genel sağlığına bağlıdır. En yaygın kemoterapi tedavisi, platin içeren bir ilaç (karboplatin) ve bir başka kanser ilacı olan paklitakselin kombinasyonu ile yapılır.

## **Tedavi Sonrası Takip Nedir?**

Over kanseri tedavisi gören kadınların düzenli takip randevularına ihtiyacı vardır. Kanser tedavisi sonrası kontrol genellikle sağlık durumunuzla ilgili birçok soru ve fiziksel muayene içerir. Kontrol sırasında ayrıca kan örnekleri alınabilir (tümör belirteçlerini izlemek için; örneğin CA 125, eğer cerrahi öncesinde yüksek bulunduyorsa) ve ultrason, akciğer röntgeni, manyetik rezonans görüntüleme (MRG) veya bilgisayarlı tomografi (BT) gibi görüntüleme testleri yapılabilir. İlk birkaç yıl, takip randevuları daha sık yapılacaktır, genellikle her 2-3 ayda bir. Daha sonra ziyaretler en az 5 yıl süreyle genellikle yılda bir veya iki kez olacak şekilde daha seyrek hale gelir.

## **Başka Hangi Soruları Sormalıyım?**

- Kanserim ne kadar ilerledi?
- Cerrahi yapılmalı mı?
- Kemoterapi almalı mıyım?
- İyileşme şansı nedir?
- Tedavilerle ilgili olabilecek problemler nelerdir?
- Tedavi almak için en iyi yer neresi?

*Son Güncelleme Eylül 2019*